

תמיד עיני ה'

אין זה כי אם "בית אלקים", וזה שער השמים!

אלקיד בה

בא"י שאין שר ומזל מושל בה כ"א האל ית', היא מושפעת מאתו ית' מדי יום ביום ומדי שנה בשנה בכל הדברים הצריכים למוזנות האדם וחיוו, אבל שאר הארצות הם מושפעים ע"י השר והמזל השולט עליהם לזמן קצוב, כפי מה שחלקו לו למעלה. והוא דמיון מלך גדול מושל בד' פנות העולם, שהוא שולח למקומות הרחוקים ממנו הדברים הצריכים אליהם לזמן רב, כדי שלא יצטרך לשלוח כמה פעמים, ובמקום מושבו אינו מחלק להם כ"א מדי יום ביומו או מדי חרש בחדשו, להיותו קרוב אליהם, ויכול להשלים חסרונם בכל יום. (בית אלקים להמב"ט. שער התפילה פרק ה')

**בי"ה – ספר "ארץ ישראל", מדור "עין הארץ" ח"א – גליון 12 – יב ניסן תשס"ד לפ"ק
ז"ל בקביעות ע"י: "אגודת העולמי הכללי למען ישוב ארץ ישראל" – עיה"ק ירושלים תובב"א**

גליון יומי לחיזוק והתעוררות למצות ישוב ארץ ישראל להחזיר עמדת מצות ישוב א"י ליושנה, להחזרת כל אחב"י לארצינו הקדושה, ועי"ז נזכה בקרוב לביאת משיח צדקינו בב"א ארץ אשר ה' אלקיד דורש אותה, תמיד עיני ה' אלקיד בה

ספר תורת משה אלשי"ך על דברים - פרק יא פסוק י-יא

כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה לא כארץ מצרים הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק:

והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשתה מים:

(י) אחרי אומרו שצריך זהירות רב במצות ליירש את הארץ, אמר ושמרתם את כל המצוה כמדובר. בא ויאמר כי הארץ כו', והוא, פן יאמרו נא בית ישראל מה זה הפחדתנו מן החטא ומן הייסורין בארץ ביותר מבהיותנו חוצה לה:

לזה אמר, דעו איפה כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה כלומר ולא אני, כי על עון קל הקפיד עלי הקב"ה כי ביאת הארץ צריכה דקדוק במעשים וזכות רב. ואין כל טובכם שם קרוב אל הטבע כאשר בארץ מצרים שתזרע זרעך והשקית ברגלך כגן הירק הטבעי:

(יא) והטעם הוא, כי אז היתה ארץ אשר יצאתם משם, ופה הוא אשר אתם עוברים שמה לרשתה:

והוא, כי שם שהייתם שם עראי בכונה לצאת לא היה הוא יתברך מתנהג כל כך בדקדוק, אך עתה שאתם באים לקבל ירושה צריך שתהיו כדאים לקבלה. כי היא ארץ הרים ובקעות אשר לא תוכל לזרעה כגן הירק כי מי יעלה הרים בראש הרים, אך עושה כן הוא יתברך למען תהיה יראת ה' תמיד על פניכם:

והוא מה שאמרו ז"ל בבראשית רבה (יג ח) למה אין העולם שותה אלא מלמעלה, אלא האלהים עשה שייראו מלפניו כדי שיהיו עיני הכל תמיד תלויות לשמים ולא יחטאו. וזה יאמר ראו כמה הוא יתברך חפץ תהיה יראתו על פניכם תמיד כי הלא למטר השמים, כי הלא בשביל היות מטר השמים הוא שותה מים, כי אילו לא היה המטר מן השמים כי אם מן הארץ היו העם בטוחים באומרם מן הנחל נשקה, ואז לא היתה שותה שעל העדר יראת שמים הוא יתברך היה מונע מים. אך בשביל היות המטר מן השמים, שעל כן עיני כל בשר תמיד תלויות ונזהרים מלחטא, על כן שותה מים ולא תשקנה אתה, וזהו אומרו למטר בלמ"ד שהוא כאומר בשביל היות מטר השמים תשתה מים:

הנה כי דעתו יתברך כי הדר בארץ ישראל יהיו עיניו תמיד על דרכיו:

או יאמר, תדע מה בין הארץ לחוץ לארץ, שעל כן היא על ידי ייסורין ופקידת עון, וצריך להיות האדם תמיד ירא וחרד. כי הלא לא כארץ מצרים שהוא תחת רגליך, כי השקית ברגליך, כי אדמה טמאה היא ועל כן יצאתם משם. אך הארץ אשר אתה בא שמה כו' תראה חשיבותה, כי הלא אין הקב"ה ממטיר על הארץ מחוץ לארץ עד תשתה היא תחלה, כמו שאמרו ז"ל (תענית י א) על פסוק (איוב ה י) הנותן מטר על פני ארץ ואחר כך ושולח כו'. וזה יאמר ראה איכותה כי קדושה היא, כי הנה למטר השמים שהוא שכדי שיבא בעולם מטר השמים תשתה היא מים, כי שתייתה היא הכנה למטר השמים בעולם. וזהו אומרו למטר בלמ"ד:

ועוד הפרש שני, והוא, כי לא יצדק בה השקאה כי אם שתיה, כאילו בעלת חיות ורוחניות היא לשתות מפאת הקדושה כאדם השותה. ומי מכריח זה הלא הוא כי ארץ הרים ובקעות היא, ואיך תבלע המים וברדתן לא יתעכבו כי ירדו למטה, ואיך יזרע ויצמיח בראש הרים ובקעות, אך הוא כי היא שותה כדבר בחיריי שואבת צרכה ברדת המטר:

או יאמר, בהזכיר מאמרם ז"ל – על פסוק (תהלים מב ח) תהום אל תהום קורא כו' – בבראשית רבה (יג יג) שאמרו כי אין מים עליונים יורדים טפח שאין מים תחתונים עולים טפחים, שאם לא כן מה יעשה סדן של שקמה וכמה אילנות ששרשן עמוק הרבה והגשמים נכנסים שלשה טפחים בלבד, אך אמרו שזהו אומרו תהום אל תהום כו' כי מי תהום העליונים באים ברעם ובזעף אומרים למים התחתונים לגיון של מלך אנו קבלונו, מיד תהום התחתון עולה ומשקה הארץ עד שברדת מי גשמים מגיעים עליהם. והוא ענין מאמר פרקי רבי אליעזר (פרק ה) כי מים עליונים זכרים ותחתונים נקבות ועל ידי שניהם מולידה הארץ כורע איש ואשה, כד"א (ישעיה נה י) כי כאשר ירד הגשם כו' והולידה כו'. וזה יאמר ארץ הרים ובקעות שצריך עינים תלויות:

ושמא תאמר, אם כן איך מגיע המטר תוך הרים משופעים, לזה אמר למטר השמים כו', והוא מאמר שהזכרנו שכדי שיבאו ממנו מטר השמים מקדימים מי תהום תחלה לעלות, וזה יאמר למטר השמים שהוא הכנה למטר השמים שיבא לכך תשתה תחלה מים שהוא מהתחתונים העולים. ובזה אין אומרו מים מיותר, כי אינו מהמטר הנזכר רק ששותה מים לבא עליהם מטר השמים:

והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים
ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה